

بررسی وقوع آدنومیوزیس در گاو های شیری مبتلا به بیماریهای تولید مثل
دکتر مسعود طالب خان گروسی^{۱*}، دکتر فرهنگ ساسانی^۲، دکتر پرویز هورشتی^۳

حضور غدد اندومتریال در میان لایه عضلانی رحم (میومتریوم) بندرت در گاو بروز می کند. این عارضه به فراوانی در گربه و سگ مشاهده می شود. نفوذ غدد آندومتریال بداخل میومتریوم رحم ناشی از هیپرپلازی کیستیک آندومتریال می باشد. آدنومیوزیس رحمی بطور موضعی و یا منتشر ممکن است بروز کند. نواحی مبتلا دارای قوام سفت بوده و ممکن است با لیومیوم و یا فیبروم اشتباه شود.

طی یک دوره مطالعه ۲ ساله بر روی ضایعات سیستم تولید مثل گاوهای شیری، تعداد ۱۱۱ رأس دام نژاد هلشتاین در ۴ دامپروری با ظرفیت ۲۵۰ الی ۳۰۰۰ رأس، مورد ارزیابی پاتولوژیک قرار گرفتند. دامهای مورد مطالعه به ۲ گروه درمان که مبتلا به شکل بالینی بیماریهای تولید مثل بوده (۷۰/۲۸٪ رأس) و شاهد (۲۹/۷۳٪ رأس)، بدون سابقه ابتلا به بیماریهای تولید مثل تقسیم شدند. دامهای تحت بررسی، دارای سابقه بیماریهای تولید مثل شامل: سقط (۷ مورد)، جفت ماندگی (۱۰ مورد)، آدنومتریوت (۶۰ مورد)، متریت (۴۶ مورد)، متریت سپتیک (۲ مورد)، برگشت مکرر به فحلی (۲۸ مورد) و ناباروری (۱۲ مورد) بودند. نمونه های پاتولوژیک با استفاده از پنس بیوپسی سوسماری بطول ۴۵ سانتی متر با نوک لبه دار به ابعاد ۰/۱۳×۰/۱×۰/۱۵ تهیه گردید. بیوپسی های تهیه شده از بافت رحم، پس از تثبیت در فرمالین ۱۰٪ و تهیه مقاطع مورد نیاز با رنگ آمیزی هماتوکسیلین انوزین رنگ شده و سپس مورد ارزیابی پاتولوژیک قرار گرفتند.

در بررسی میکروسکوپی، مشخص گردید که تنها ۲ رأس (۱/۸٪) دام، مبتلا به ضایعه نادر آدنومیوزیس رحمی می باشند. این عارضه برای اولین بار در ایران بر روی دام زنده تشخیص داده شد.

^۱ استادیار بخش مامایی و بیماریهای تولید مثل، دانشکده دامپزشکی دانشگاه اردوسی مشهد

^۲ استادیار بخش پاتولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

^۳ دانشیار بخش مامایی و بیماریهای تولید مثل دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

